

วิจัยในชั้นเรียน
เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ
โดยใช้แผนผัง Mind Mapping
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12

โดย
นางสาวธัญจิรา ชันบุตร
ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

โรงเรียนสตรีศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน
เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความโดยใช้แผนผัง Mind Mapping
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา

ผู้วิจัย นางสาวธัญจิรา ชันบุตร ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

โรงเรียนสตรีศึกษา ปีการศึกษา 2567

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร องค์ประกอบของภาษาคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้คนในสังคมมีความเข้าใจที่ติดต่อกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งทางด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารถึงการรับรู้ และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การศึกษายังเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะเรียนวิชาอื่นๆ อีกด้วย (กิ่งกาญจน์ ธีรสุคนธ์, 2521 : 3)

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มุ่งเน้นไปที่ทักษะทางภาษา ดังที่ ราชบัณฑิตยสถาน(2546 : 13) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนหรือการกระทำบ่อย ๆ เช่น ครูมีทักษะการใช้คำถาม การนำเข้าสู่บทเรียนการใช้สื่อการสอน นักเรียนมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการเขียนไว้ดังนี้ มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระการเรียนรู้แกนกลางสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะต้องสามารถเขียนย่อความจากสื่อต่างๆได้ เช่น นิทาน ประวัติ ตำนาน สารคดีทางวิชาการ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท จดหมายราชการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ทักษะการเขียน จึงเป็นทักษะที่สำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งทักษะหนึ่งเพราะการเขียนจัดเป็นสื่อที่ผู้สื่อสารต้องการแสดงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการ ไปยังผู้รับสารคือผู้อ่าน โดยอาศัยตัวอักษรเป็นตัวสื่อใน การติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ ชนานุต อุณมะดี (2550 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนเป็นสื่อลายลักษณ์อักษรที่เป็นประจักษ์พยานน่าเชื่อถือได้ ดีกว่าคำพูด และสามารถใช้เป็นหลักฐานสำคัญได้ดีอีกด้วย นอกจากนี้การเขียนยังเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งขอ การเรียนภาษา และการศึกษเล่าเรียนทำให้นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนแต่ละรายวิชามากน้อย เพียงใด ส่วนหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ของตนออกมาเพื่อสื่อความหมายและ การกระทำทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นดังที่ เจตนา อินตะเชื้อ (2543: 4) กล่าวว่า การเขียนมีลักษณะการสื่อสาร ที่ถาวรสามารถคงอยู่จนตรวสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพัน นับหมื่นปีถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้ นอกจากนี้การเขียนถือเป็นหัวใจสำคัญเพราะต้องใช้ ในการบันทึกข้อความ ใช้ในการถ่ายทอดข้อความ การจด การจารึก การบันทึก สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่นอกจากนี้

ทักษะการเขียนเป็นทักษะในการแสดงออกที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องใช้กายาอย่างมีศิลปะในการถ่ายทอดออกมาอย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

การเขียนย่อความ เป็นการจับประเด็นสำคัญหรือสรุปใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่เป็นข้อความที่กระชับรัดกุมด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง โดยความหมายของเรื่องจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและจะต้องขอความได้ถูกต้องตามรูปแบบของการย่อความ การย่อความต้องเรียบเรียงเนื้อความขึ้นมาใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อความเอง และต้องคงใจความสำคัญ รวมถึงน้ำเสียงของข้อความไว้เช่นเดิม ที่สำคัญลักษณะของการเขียนย่อความที่ดีต้องมีรูปแบบที่ถูกต้อง ทั้งเรื่องการใช้ภาษาและรูปแบบเฉพาะตัวของการเขียนย่อความ ดังนั้นการเขียนย่อความจึง มีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ครูผู้สอนจึงต้องนำทักษะการเขียนย่อความมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาต่อไป (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2518)

จากปัญหาด้านการเขียนย่อความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เนื้อหาวิธีการมีจะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนย่อความของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเขียนย่อความ พบว่า การสอนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) สามารถพัฒนาทักษะการเขียนย่อความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

แผนผังความคิด (Mind Mapping) หมายถึง แผนผังที่แสดงถึงความรู้ ความคิด ความเข้าใจของผู้เรียน ที่ผ่านการประมวลความรู้ความคิดได้ตามลำดับขั้นตอนและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ด้วยการเขียนคำประโยค วลี สัญลักษณ์และเส้นเชื่อม โดยให้คำสำคัญหรือหัวเรื่องอยู่ตรงกลางหรือด้านบนสุดของแผนผังส่วนใจความรองกระจายออกไปหรือแตกสาขาออกมา ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำสำคัญเส้นเชื่อมโยงและคำหรือวลีที่แสดงถึงข้อมูลหรือคำสำคัญนั้น ๆ (ชาตรี เกิดธรรม, 2545)

จากรายงานผลความสามารถด้านการเขียนของกลุ่มบริหารงานวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา พบว่า นักเรียนมีทักษะการเขียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดของหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่อง การเขียนย่อความ ซึ่งนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและไม่สามารถบอกได้ว่าข้อความใดคือประเด็นสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถตอบได้ว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญและข้อคิดจากเรื่องคืออะไร ทำให้ไม่สามารถเขียนย่อความได้ อีกประการหนึ่งคือนักเรียนไม่รู้หลักในการเขียนย่อความจึงทำให้เวลาเขียน เขียนได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) มาพัฒนาทักษะการเขียนย่อความโดยใช้แผนผัง Mind Mapping ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10 โรงเรียนสตรีศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จากปัญหาทักษะการเขียนไม่ผ่านเกณฑ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษาที่กำหนดของหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่อง การเขียนย่อความ ซึ่งนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและไม่สามารถบอกได้ว่าข้อความใดคือประเด็นสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถตอบได้ว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญและข้อคิดจากเรื่องคืออะไร ทำให้ไม่สามารถเขียนย่อความได้ อีกประการหนึ่งคือนักเรียนไม่รู้หลักในการเขียนย่อความจึงทำให้เวลาเขียน เขียนได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) มาพัฒนาทักษะการเขียนย่อความโดยใช้แผนผัง Mind Mapping ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10 โรงเรียนสตรีศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนย่อความโดยใช้แผนผัง Mind Mapping ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนย่อความก่อน และหลังการใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนย่อความ

สมมติฐานทางการวิจัย

นักเรียนมีทักษะการเขียนย่อความหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) สูงวก่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 720 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง จากการคละความสามารถนักเรียน

3. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการเขียนย่อความ

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสาระการเขียน ตามตัวชี้วัด มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนย่อความ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เขียนย่อความจากนิทาน	จำนวน 2 ชั่วโมง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เขียนย่อความจากตำนาน	จำนวน 2 ชั่วโมง
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เขียนย่อความจากสารคดีทางวิชาการ	จำนวน 2 ชั่วโมง

5. ระยะเวลา/สถานที่

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีพัฒนาการทางทักษะการเขียนย่อความ รายวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) ได้ดีขึ้น
2. นักเรียนมีทักษะการเขียนย่อความหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) ของครูผู้สอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนย่อความ โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ การวัด และการประเมินผล จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมเวลา 6 ชั่วโมง ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เขียนย่อความจากนิทาน	จำนวน 2 ชั่วโมง
1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เขียนย่อความจากตำนาน	จำนวน 2 ชั่วโมง
1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เขียนย่อความจากสารคดีทางวิชาการ	จำนวน 2 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) วัดความสามารถการเขียนย่อความและสร้างแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย วัดความสามารถในการเขียนย่อความและการสร้างแผนผังความคิด จำนวน 3 ข้อ 30 คะแนน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษาที่มีต่อการเขียนย่อความ หลังจากใช้ชุดแบบทดสอบการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80/80

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนย่อความ พร้อมกับเก็บคะแนน ผลงานนักเรียน การทดสอบย่อยระหว่างเรียน โดยใช้ชุดแบบทดสอบการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแผนแล้ว ได้ทำการทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษาที่เรียนเรื่องการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) หลังเรียนคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 82.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.90 และมีส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18467 ค่า sig. ในการวิเคราะห์ตามสถิติของ Shapiro-Wilk นั้น พบว่าค่า sig. มีค่าเท่ากับ .026 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่านัยสำคัญทางสถิติ (.05) แล้วนั้นพบว่ามีความต่ำกว่า .05 ซึ่งมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ จึงเลือกใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก แสดงค่าดังตารางต่อไปนี้

คะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.72 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.1591 เมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 จะเห็นได้ว่าค่า Sig.(2-tailed) มีค่าเท่ากับ 0.150 ดังนั้นค่า Sig.(1-tailed) จึงมีค่าเท่ากับ 0.075 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญ (.05) นั้นหมายความว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษานักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 (21 คะแนน)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 โรงเรียนสตรีศึกษา

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 ที่เรียนเรื่องการเขียนย่อความโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 40.066 และหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.8 ค่า sig. ในการวิเคราะห์ตามสถิติของ Shapiro-Wilk นั้น พบว่า ค่า sig. ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ .000 และหลังเรียนมีค่าเท่ากับ .029 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่านัยสำคัญทางสถิติ (.05) แล้วนั้น พบว่ามีความต่ำกว่าระดับนัยสำคัญ (.05) ซึ่งมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ จึงเลือกใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก

คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/12 ที่ใช้แบบทดสอบการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ก่อนเรียนเฉลี่ย 12.02 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.647 เมื่อทดสอบทางสถิติพบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน จะเห็นได้ว่าค่า sig. (2-tailed) เท่ากับ .000 ดังนั้นค่า sig. (1-tailed) จึงเท่ากับ .000 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (.05) นั้นหมายความว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ว่า เมื่อใช้แบบทดสอบการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\alpha = .05$)

คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 16.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 2.62 และร้อยละของแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 56.04 คะแนนเฉลี่ยใบงานกิจกรรมระหว่างเรียนเท่ากับ 64.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใบงานกิจกรรมระหว่างเรียนเท่ากับ 4.64 และร้อยละของใบงานกิจกรรมระหว่างเรียนเท่ากับ 80.08 คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 24.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 1.57 และร้อยละของแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 83.23 การจัดทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการเขียนย่อความรายวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา ในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้แบบทดสอบในการพัฒนาการเขียนย่อความนั้นสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเขียนนั้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกลงมือกระทำด้วยตนเองจนเกิดความรู้ที่คงทนถาวร

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.72 จากคะแนนเต็ม 30 เมื่อนำค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนน) พบว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์ [ค่า sig. (1-tailed) เท่ากับ .075] มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 12.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.647 และคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 24.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.591 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการทดสอบทางสถิติ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.72 จากคะแนนเต็ม 30 เมื่อนำค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนน) พบว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์ [ค่า sig. (1-tailed) เท่ากับ .075] มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05] ทั้งนี้เป็นเพราะ การตั้งใจเรียนและการเอาใจใส่ของนักเรียนนั้น ส่งผลถึงการเรียนการสอนว่าผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ น้ำผึ้ง มีนิล (2545 : 6) กล่าวว่า แผนผังความคิด (Mind Mapping) หมายถึง วิธีการนำข้อมูลหรือข้อความที่ผ่านการประมวลความรู้แล้วโดยการนำเสนอด้วยผังความคิดแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ คชานนท์ สุวรรณพันธ์ (2543 : 6) และ ศิริมณฑา ขุนศิริ (2546 : 18) ที่กล่าวว่า แผนผังความคิด (Mind Mapping) หมายถึง การเขียนแผนผังเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ อย่างเป็นลำดับจากความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลในเรื่องนั้น ๆ โดยมีคำเชื่อมระหว่างมโนทัศน์แต่ละมโนทัศน์ ดังผลการวิจัยของ จุติมา นาควรรณ (2553 : 74) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.71/84.14 และผลสัมฤทธิ์การเขียน ย่อความหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วีรวรรณ พุนดี (2557 : 79 – 80) ได้ทำวิจัยการพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.72 / 84.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการเขียนย่อความ หลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความ สูงกว่าก่อนใช้ แบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 12.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.647 และคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 24.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.591 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการทดสอบทางสถิติพบว่า มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรพรม อุตตวันกุล (2547 : 21) ที่กล่าวถึงหลักการสร้างแบบทดสอบเอาไว้ว่า “หลักในการสร้างแบบทดสอบควรคำนึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะทดสอบเรื่องอะไร จัดเนื้อหาได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากจนเกินไปและมีรูปแบบหลายแบบที่น่าสนใจ” เมื่อเนื้อหาน่าสนใจ สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมจึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับแนวคิดของสุดาพร เอกา(2558 : 53) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบทดสอบไว้ว่า แบบทดสอบและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในการฝึกได้เป็นอย่างดีแบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือน ผู้ช่วยที่สำคัญของครูทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดีซึ่ง นักเรียนจะได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองได้ฝึกอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคลและสามารถหาข้อบกพร่องของแต่ละคนได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำแบบทดสอบไปใช้นั้น ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจในแบบทดสอบ และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ลงมือกระทำด้วยตนเองมากที่สุด ด้วยแบบฝึกที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะ จึงจะสามารถทำให้การใช้แบบทดสอบมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรยิ่งขึ้น

2. ครูผู้สอนควรใช้การสอนที่หลากหลาย มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ควบคุมและดูแลผู้เรียนทุกขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติ สอบถามพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน จึงจะสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ได้

3. ครูผู้สอนควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนทำการทบทวนบทเรียน พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น การฝึกเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้เทคนิคการสอนร่วมกับแบบทดสอบ เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น
2. จัดทำแบบทดสอบให้มีสีสันสวยงาม โดดเด่น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
3. ควรมีใบความรู้ควบคู่ไปกับแบบทดสอบ และควรมีทริคในการจำให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ และจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น